

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

01033, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39-41, тел.: 289-0169; тел./факс: 287-6154
<http://www.nas.gov.ua/tradeunion/>; E-mail: office@centrecom.kiev.ua

---

№ 01-05/16 від 26.02.2016 р.

Комітетам профспілки
працівників НАН України

Про стан фінансування НАН України у 2016 р. та його наслідки для зайнятості і оплати праці

Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» видатки для НАН України затверджено у обсязі 2054 млн.грн., що на 26% менше від її мінімальних потреб і на 12,2% менше, ніж було минулого року.

В той же час лише на виплату заробітної плати з нарахуваннями Академії необхідно 2312,8 млн.грн.

У зв'язку з такою ситуацією та на виконання ст.28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», яка передбачає провести державну атестацію наукових установ і організацій та до 1 серпня 2016 р. вжити заходів щодо оптимізації мережі установ, чисельності їх працівників, зокрема реорганізації, об'єднання, ліквідації неефективних установ і організацій чи припинення їх діяльності, Президія НАН України прийняла постанову «Про фінансування НАН України у 2016 році» від 20.01.2016 р. № 11. Зазначена постанова передбачає комплекс заходів на рівні секцій НАН України, відділень наук і установ НАН України.

Профспілка не заперечує проти обгрунтованої оптимізації мережі установ НАН України, їх реорганізації, об'єднання чи навіть ліквідації неефективних. До речі, цією роботою треба було займатись давно і регулярно, не очікуючи нагадувань зі сторони і не пов'язуючи це з недостатнім обсягом фінансування.

Профспілка категорично проти іншого – масштабного скорочення, перш за все наукових працівників. Адже важливим аргументом Академії у дискусії з владними інституціями є саме той факт, що питома вага науковців у загальній кількості працездатного населення України у 2,5 – 3 рази менша, ніж у країнах ЄС. У цьому відношенні сьогодні нас починають випереджати навіть Молдова та Албанія.

Дискусійним і таким, що викликає запитання стосовно його трактовки є п.3.2 постанови Президії НАН України, а саме:

«Протягом трьох місяців провести роботу зі скорочення чисельності працівників з метою максимального забезпечення повної зайнятості працюючих та виплати їм заробітної плати в повному обсязі згідно з чинним законодавством...». Профспілка теж за максимальне забезпечення повної зайнятості та виплати заробітної плати працюючим у повному обсязі. Але не за будь-яку ціну. Адже одна ситуація - коли мова йде про 5% скорочення, і зовсім інша - у тих установах, де під загрозу скорочення може потрапити третина, а то і половина трудового колективу. Отже адміністрації і профспілкові комітети установ повинні вирішувати це питання у кожному конкретному випадку з урахуванням як соціальних аспектів, так і необхідності збереження наукового потенціалу для виконання статутних задач, забезпечення напрямків наукових досліджень, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і т.п.

В умовах проведення заходів, передбачених зазначеною постановою Президії НАН України, надзвичайно важливим є здатність профкомів первинних організацій повною мірою використовувати можливості чинного законодавства щодо захисту членів профспілки.

Так, зокрема, ч.2 ст. 49⁴ КЗпП України і ч.3 ст.22 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» передбачають, що у разі, коли роботодавець планує звільнення працівників з причин економічного, технологічного, чи аналогічного характеру або у зв'язку з ліквідацією, реорганізацією, зміною форми власності підприємства, установи, організації, він повинен завчасно, не пізніше як за три місяці до намічених звільнень надати первинним профспілковим організаціям інформацію щодо цих заходів, зокрема про причини наступних звільнень, кількість і категорії працівників, яких це може стосуватися, про терміни проведення звільнень, а також провести консультації про заходи щодо запобігання звільненням чи зведенню їх кількості до мінімуму або пом'якшення несприятливих наслідків будь-яких звільнень.

Якщо під час проведення консультацій аргументовані обґрунтування первинної організації не були взяті до уваги роботодавцем, вона має право внести пропозиції про перенесення термінів, тимчасове припинення або скасування заходів, пов'язаних з вивільненням працівників, які є обов'язковими для розгляду.

Причини таких пропозицій можуть бути різними, наприклад ненадання повної інформації щодо фінансового стану установи, небажання адміністрації усунути практику сумісництва, планування надбавок і доплат стимулюючого характеру певним категоріям працівників в умовах очікуваного скорочення.

Звертаємо увагу, що відповідно до Галузевої угоди (п.2.2.3 і 2.2.5), ці питання профспілкові комітети мають змогу регулювати під час погодження кошторисів доходів і видатків та штатних розписів, оскільки вони подаються до Президії НАН України на затвердження після зазначеного погодження.

В умовах, коли необхідний фонд оплати праці бюджетних установ Академії в цілому забезпечений лише на 75%, внутрішніх резервів, щоб «не різати по живому» і не вдаватись до масштабних скорочень, у більшості випадків не буде. Один вихід із цієї ситуації – продовження практики неповної зайнятості. Інший – значно складніший і проблемніший: збільшення фінансування НАН України під час внесення змін до Державного бюджету України на 2016 р. Робота у цьому напрямку розпочалась відразу після його прийняття.

Уже у кінці січня НАН України і ЦК профспілки звернулися до Комітетів Верховної Ради з питань бюджету і з питань науки і освіти з проханням врахувати пропозиції Академії у ході опрацювання відповідних змін. Згодом аналогічне звернення було адресовано і Міністерству фінансів.

10 лютого Комітет з питань науки і освіти на своєму засіданні, де виступили віце-президент НАН України акад. А.Г.Загородній і голова профспілки, ухвалив рішення рекомендувати Кабінету Міністрів України і Комітету Верховної Ради України з питань бюджету врахувати пропозиції щодо збільшення видатків Національної академії наук України на 725 млн.43 тис.грн. (з них – 622 млн.грн. на оплату праці) під час підготовки змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

23 лютого 2016 р. ЦК профспілки звернувся до Президента України з приводу катастрофічної ситуації з фінансуванням науки, насамперед НАН України. Аналогічні звернення підготовлено і на адресу парламентських фракцій.

Проте не будемо плекати зайвих ілюзій. Влада слухає, але не завжди чує, поки її до цього не примушують. А це вже наше завдання і не лише самої профспілки. Очевидно, що наші вимоги не просто почують, а і врахують лише завдяки масштабним акціям протесту. Оскільки загроза нависає над всією Академією, то долучитись до них повинні всі: від молодшого наукового співробітника до академіка. Адміністрації установ не повинні бути пасивними спостерігачами організації акцій протесту. Про це чітко заявив голова профспілки керівництву Академії. І, здається, на сьогоднішній день з боку останнього є усвідомлення того, що мовчати більше не можна.

Відносно постанови Президії НАН України № 11, особливо умов і термінів її виконання, то ЦК профспілки запропонував Президії НАН України провести відповідні консультації, про результати яких оперативно будуть інформовані комітети профспілки.

У разі виникнення будь-яких запитань з порушених проблем пропонуємо звертатись до Регіональних та Центрального комітетів профспілки.

Голова Профспілки
працівників НАН України

А.І.Широков